

«Antonio Ruiz Villalba, obrero de SEAT, asesinado en SEAT por la policia franquista el 18 de octubre de 1971 por defender la dignidad y la libertad de la clase obrera»

Font: Acte d'homenatge «Recordant Ruiz Villalba: El 40è aniversari de l'ocupació de SEAT». Museu de l'Hospitalet (18 octubre 2011).

a) Descriu el tipus de font i digueu de què tracta. [0,75 punts]

Cal que l'alumnat identifiqui la font com una imatge o fotografia (0,25 punts) d'Antonio Ruiz Villalba, obrer de SEAT assassinat a SEAT per la policia franquista el 18 d'octubre de 1971 (0,50 punts).

b) Digues quin és el context històric de la font. [0,75 punts]

Cal que l'alumnat situï la font el 1971 durant l'etapa final del Règim de Franco (1939-1975), a Catalunya (0,75 punts).

c) Descriu i comenteu el contingut de la font. [1 punt]

Cal que l'alumnat descriu la font, en tant que es tracta d'una imatge o fotografia de l'obrer de SEAT Antonio Ruiz Villalba, mort per la policia franquista el 18 d'octubre de 1971, i que comenti el text "asesinado en SEAT por la policia franquista por defender la dignidad y la libertad de la clase obrera", en tant que mostra del llenguatge de l'oposició antifranquista durant els anys de vigència del Règim (1 punt).

A3) Expliqueu la política econòmica franquista adoptada a partir del 1959 i les conseqüències que va tenir fins al 1973 [2,5 punts]

Cal que l'alumnat expliqui la nova política econòmica liberalitzadora i *desarrollista* adoptada pel Règim franquista arran de la posada en marxa el 1959 del Pla d'estabilització i l'abandó de la política autàrquica vigent fins aleshores, així com la importància del sector tecnocrata vinculat a l'Opus Dei en tant que impulsor del canvi (1,25 punts); cal que expliqui els efectes que la nova política econòmica tingué sobre la industrialització, la urbanització, les migracions interiors i exteriors, el turisme i la inversió estrangera, fent esment als *Planes de Desarrollo*, fins a l'arribada de la crisi econòmica de 1973 (1,25 punts).

A4) Expliqueu les lluites de l'oposició antifranquista durant els anys seixanta i fins a la mort del dictador [2,5 punts]

Cal que l'alumnat expliqui el sorgiment d'un nou moviment obrer arran dels canvis econòmics i socials que experimentà Espanya a partir dels anys seixanta; el paper de l'oposició democràtica i nacionalista, incloent-hi el del PCE-PSUC, CC.OO. i altres moviments sindicals clandestins; l'ETA; les forces democràtiques, autonomistes i/o nacionalistes a Catalunya i al País Basc (1,25 punts); a l'increment de la lluita obrera i popular arran de la crisi de 1973; a la repressió franquista; a les instàncies i plataformes unitàries de l'oposició; i a la fallida del profranquisme de l'Església catòlica en relació amb el post concili Vaticà II (1,25 punts)

Evolució de la població activa espanyola entre el 1940 i el 1975

<i>Any</i>	<i>Agricultura (%)</i>	<i>Indústria (%)</i>	<i>Serveis (%)</i>
1940	50,5	22,1	27,4
1950	47,6	26,5	25,9
1960	39,7	33,0	27,3
1975	21,7	38,0	40,3

FONT: *Anuarios Estadísticos de España* (1940-1975) de l'Institut Nacional de Estadística.

a) Descriviu el tipus de font i digueu de què tracta. [0,75 punts].

Cal que l'alumnat identifiqui la font com un quadre estadístic extret dels *Anuarios Estadísticos* [0,25 punts] on es detalla l'evolució de la població activa espanyola, dividida en els tres sectors, els anys 1940, 1950, 1960 i 1975. [0,50 punts]

b) Digues quin és el context històric de les dades que proporciona la font. [0,75 punts]

Cal que l'alumnat situï el quadre com abastant des de l'any 1940 –el primer any posterior a la finalització de la Guerra Civil i a l'establiment del règim de Franco a tot el país– fins a l'any de la mort del dictador Franco, el 1975, dins del període franquista. [0,75 punts]

c) Comenteu l'evolució de la població activa en els sectors de l'agricultura, la indústria i els serveis entre el 1940 i el 1975. (1 punt)

Cal que l'alumnat faci esment al lent descens de la població activa agrícola, que no s'accelera sinó des de 1960; al més constant increment de la població ocupada en la indústria; i a l'estancament, fins al 1960, de la població ocupada als serveis. [1 punt]

A5) Expliqueu la crisi final del franquisme fins a la mort del dictador, incloent-hi el paper que hi va tenir l'oposició. [2,50 punts]

Cal que l'alumnat faci esment a la crisi econòmica a partir de 1973 i als seus efectes a Espanya; al creixement de l'oposició democràtica i nacionalista, incloent-hi el paper jugat pel PCE-PSUC, CC.OO. i altres moviments sindicals clandestins el paper d'ETA i de les forces democràtiques i autonomistes a Catalunya i al País Basc, així com a les instàncies unitàries[1,25 punts]; a la mort de Carrero Blanco i al govern d'Arias Navarro, a l'"Espíritu del 12 de Febrero", a l'increment de la lluita opositora i la repressió franquista, així com al paper de l'Església catòlica.[1,25 punts]

A7) Expliqueu el règim franquista a Catalunya durant l'etapa desarrollista i els canvis econòmics i socials que va comportar. Expliqueu la lluita política antifranquista a Catalunya des dels anys seixanta fins a la mort del dictador

L'alumnat hauria d'explicar la política econòmica "desarrollista" del règim franquista, després de l'abandó de la política autàrquica, amb l'establiment d'una liberalització econòmica iniciada amb el Pla d'Estabilització (1959); igualment, els efectes que tingué a Catalunya quant a industrialització, urbanització, migracions, turisme i inversió estrangera, amb els correlats de insuficiència d'equipaments i serveis i disfuncions i problemes socials. (1'25punts); cal igualment que expliqui la lluita antifranquista durant els 60 i fins a la mort del dictador incloent el creixement d'una oposició més massiva, obrera (amb l'aparició de CCOO), estudiantil i ciutadana, així com l'existència de grups de lluita armada com ETA, GRAPO, el MIL de Puig Antich i altres. (1,25 punts).

<i>Província</i>	<i>Percentatge d'emigració o immigració sobre la població total provincial</i>
Almeria	-12
Badajoz	-28
Balears	16,6
Barcelona	22,6
Biscaia	19,7
Cadis	-11,4
Ciudad Real	-24,3
Còrdova	-23
Cuenca	-29,2
Girona	11
Granada	-20,4
Jaén	-24,9
Madrid	26,3
Saragossa	5,9
Tarragona	12
Zamora	-22,2

FONT: Instituto Nacional de Estadística (INE). *Las migraciones interiores en España 1961-1970*. Madrid, 1974.

a) Descriviu el tipus de font i digueu de què tracta. [0,75 punts]

Cal que l'alumnat identifiqui la font com una sèrie estadística o com un quadre estadístic [0,25 punts] que recull l'evolució dels moviments migratoris a diferents províncies espanyoles entre 1961 i 1970. [0,50 punts]

b) Digueu quin és el context històric de les dades que proporciona la font. [0,75 punts]

Cal que l'alumnat situï la font durant la vigència del règim franquista, en la seva segona part o etapa, la denominada desarrollista. [0,75 punts]

c) Analitzeu les dades que conté la font i extraieu-ne les conclusions corresponents.

Cal que l'alumnat analitzi com totes les províncies andaluses que apareixen a la font, així com les extremeñes i castellanès (amb l'excepció de Madrid) tingueren en el període grans pèrdues de població. En contrast, les catalanes, les basques, Madrid, Saragossa i Balears tingueren increments substancials. Cal que en dedueixi el fort procés de creixement econòmic que es donà a algunes regions i províncies, que atragué emigració i provocà immigració (1 punt).

A8) Expliqueu les característiques polítiques i econòmiques del règim franquista des que es va instaurar fins al 1959, sense explicar aquest últim any.

L'alumnat hauria d'explicar el sorgiment del règim durant la Guerra Civil en tant que dictadura –amb una extrema concentració de poders en mans de Franco, inclòs el de dictar lleis–, de caràcter feixista o inspirada en els feixismes, de caire centralista i uniformitzador, i hauria d'explicar el partit únic FET y de las JONS i els seus departaments, l'Organització Sindical i les Corts no democràtiques [1,25 punts]; les polítiques repressives, la política econòmica autàrquica i intervencionista que aplicà, les relacions internacionals amb l'Eix i els canvis polítics relatius que adoptà el 1945 i el 1947 en el marc del nacionalcatolicisme i, ja als 50, cap a la tecnocràcia. [1,25 punts]

A9) Expliqueu les característiques polítiques i econòmiques del règim franquista des del 1959 fins a la mort del general Franco. [2,50 punts]

Cal que l'alumnat expliqui el canvi de política econòmica i el Pla d'Estabilització de 1959; la influència política creixent del grup tecnòcrata en la segona meitat dels anys cinquanta, amb la seva vinculació amb l'Opus Dei, en la formulació i implementació del canvi de política econòmica; el salt endavant en la industrialització, urbanització i migracions interior exterior durant el període fins arribar a la crisi de 1973 i els seus efectes [1,25 punts]. Cal igualment que expliqui l'evolució política del règim fins al 1973, amb el creixent enfrontament entre els tecnòcrates i els sectors vinculats al Movimiento –incloent-hi l'afer MATESA–, amb el paper cabdal jugat per Carrero Blanco i amb lleis com la de Premsa i Orgànica de l'Estat. També cal que faci referència al govern d'Arias Navarro i a la mort del dictador el 1975. [1,25 punts]

A10) Compareu les dues polítiques econòmiques que va aplicar el Franquisme entre 1939 i 1975. (2'50 punts)

Cal que l'alumnat compari la política autàrquica i intervencionista posada en pràctica el 1939 a tot el país, a les seves causes, al foment de determinades indústries militars i altres, al racionament, als seus efectes sobre la població civil, amb depauperació i aparició de l'"estraperlo" o mercat negre, al retrocés econòmic que significà (1'25 punts) amb la nova més liberalitzadora i "desarrollista" iniciada a finals dels anys 50, amb el punt d'inflexió que significà el Pla d'Estabilització de 1959, les mesures que la composaren, els plans de desenvolupament i els efectes que tingueren fins arribar a la crisi dels primers 70 (1'50 punts).